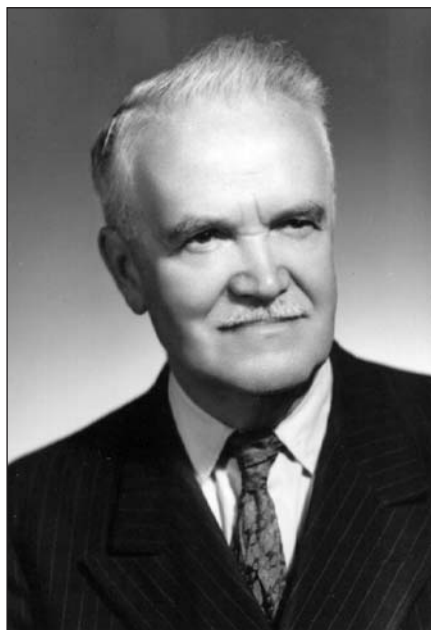

A szilvásváradai Király család

Az Egri Erdőgazdaság történetéből merített leírásaimban sok kiemelkedő erdészegyeniséget mutattam be. Ebbe a sorba tartozik *Király Lajos*, a sokoldalú, minden iránt érdeklődő erdőmérnök, aki 1921-től negyedszázadon keresztül Szilvásváradon *Pallavicini* őgróf birtokán szolgált, utolsó tíz évében az uradalmi erdők vezető főmérnökeként.

Király Lajos

Sopronból kikerülve keveset hallotunk erről a kiváló emberről, annyit tudtunk, hogy ő hozta létre és alkalmazta a szilvásváradai meredek oldalakon a „Király-féle csúszdát”, az is közismert volt, hogy a Szalajka-völgyi Erdészeti Múzeum épületét – melyet nemrég egy másik kitűnő erdészemberről *Zilahy Aladár* Erdészeti Múzeumnak neveztek el – korábban a Király-féle házként emlegették. Ez az épület volt több mint 20 éven keresztül a népes Király család otthona, és itt volt Király Lajos irodája is.

A Múzeum épületének felújítása és az 1985. évi avató ünnepség után *Zilahy Aladár* múzeumvezető elkészítette a múzeumismertetőt, ebben már feldolgozta Király Lajos gazdag szakmai ténykedését az őgrófi uradalom idején. 1996-ban erről színes nyomdai kiadvány készült három nyelven.

Hajtott a kíváncsiság, hogy közelebből megismerjem e színes egyéniség életútját és családjának történetét, ehhez hozzásegített egy szerencsés véletlen.

Valamikor 2006 körül Egerben egy baráti összejövetelen találkoztam Bal-

pataky Györggyel, akit gyerekkoromból ismertem. Az apa, *Balpataky László* Egerben, az erdőgazdaság központjában dolgozott, a két fiútestvér, László és György 1956-ban kivándorolt Kanadába. A beszélgetéskor az derült ki, hogy György, a kisebbik testvér jól ismeri a Torontó közelében élő Király Ilonát, aki szintén '56-ban az egyetemistákkal ment ki Kanadába. Megkaptam Király Ilona kanadai e-mail címét, ő a legfiatalabb leánygyermek, ezzel elkezdődött kapcsolatom a Király család élő tagjaival 2006-ban. Ilona Kenedi – így szerepel Kanadában a férje után – minden segítséget megadott, eljutottam a Miskolcon élő Király Bélához, aki viszont a legidősebb fiú a Királyok közül, és akivel közeli kapcsolatba kerültem. Tőle tudtam meg, hogy Király Lajos nyugdíjas éveiben három kötetben közel 600 oldalon megírta élete történetét, amelyet aztán a családtagok jegyzetekkel és régi fényképekkel kiegészítve az interneten is elérhetővé tettek. Ezt olvasva feltáruult előttem a Királyok története. Igen érdekes olvasmány, valóságos életregény, ugyanakkor bővelkedik értékes szakmai fejezetekben, melyek azt mutatják, hogy egy kivételes szakemberről van szó.

Király Lajos Selmechányán kezdte tanulmányait az Erdőmérnöki Karon, ezt azonban megszakította a háború: bevonulás, galíciai front, öt éves szibériai hadifogság, megpróbáltatásokkal teli hazautazás Kínán keresztül. Élete korai szakaszáról „Selmechányai ifjúság szibériai hadifogság” címen olvashatunk beszámolókat a Magyar Elektronikus Könyvtár kiadványai között (<http://mek.oszk.hu/08800/08832>). Mindezek után már Sopronban 1921-ben megkapja a diplomát, és a Pallavicini uradalom Nagyvisnyói Gondnokságán elkezdődik egy igen gazdag szakmai életút. Az itt eltöltött huszonöt év alatt (Nagyvisnyón hat, Szilvásváradon tizenkilenc év) nagy dolgok történnek életében: házasságkötés, családalapítás, kilenc gyermek születése, szakmai téren előrehaladás. Nagyvisnyón először erdőrendező, két év után nagyvisnyói erdőgondnok, majd Szilvásváradon erdőgondnok, végül az őgrófi erdők vezető főmérnöke.

A Trianon utáni Magyarországon erőteljes faéhség volt a jellemző, az elszakadt területek erdei nagyon hiányoztak. A vállalkozó fakitermelő cégek, fakereskedők ezt igyekeztek ki-

használni a mind nagyobb nyereség elérésére. Ezzel a helyzettel találta szembe magát Király Lajos, amikor Nagyvisnyón belenyúlt a folyó ügyletekbe. A vállalkozók rendszerint úgy vették meg a fát, hogy maguk végezték a fakitermelést, a felújítással nem igen törődtek. Király meggyőzte az őgrófit – akit rendszerint gazdának nevezett írásaiiban –, hogy az uradalom maga végezze a termelést is és az értékesítést is. A Taró-völgyi termelést már ebben a szellemben végezték, mégpedig úgy, hogy maga Király jelölte ki a kivágandó fákat. Ekkor alakították ki a Taróban azt az erdőrészt, amelyben már a „szálaló eljárást” alkalmazták. Ennek előnyeit Király Lajos később történeti visszaemlékezéseiben szakavatottan mutatja be. Mint írja, ez a módszer biztosítja leginkább a „levegő és a fény legmegfelelőbb felhasználását”, és a gyökerek legjobb eloszlását a talajban. A tarói szálalást Király utóda, *Hibbey Albert* is bemutatta tanulmányutakon.

Király Lajos nagyvisnyói évei alatt megalapozza házasságát. Feleségül veszi *dr. Bachmann Lilyt*, svájci szülők gyermekét, aki a filozófia doktora volt két tanári oklevéllel, és addigi életében igazi nagyvárosi hölgy volt. Mindezeket azonban félretette, és egy számára ismeretlen életet kezdett el egy „isten háta mögötti” faluban, ahol teljes életét családjának szentelte.

A férj, a selmechányai gimnáziumi igazgató fia, szintén városi ember volt, őt azonban jócskán megedzette az élet: a háború, a szibériai hadifogság, a nélkülözések mind hozzájárultak ahhoz, hogy számára nem volt áthidalhatatlan akadály egész életében.

A Visnyóra érkező fiatal házaspárt kellemes meglepetés fogadta. Az „egyszerű népek” szinte azonnal befogadták őket, kedves, melegszívű emberek vették körül a fiatalokat. Az akkor még üres kamrában egy nagy hordó káposzta állott, amelyet az ottani emberek szeretetük jeléül adományoztak az ifjú házasoknak. Az idegenből jött pár egyáltalán nem érezte a falu lakosságával úri származását, magas iskolázottságát, hamar beilleszkedtek az új környezetbe, megszerették az egyszerű falusiakat. Nem lett igazuk azoknak, akik arra figyelmeztették Királyékot, hogy a „falusiak ki fogják lopni a szemüket is”.

Hamarosan szavakkal le nem írható boldogság költözött lakásukba, meg-

A Király család

született Évike, az első gyermek, akit azután további nyolc gyermek születése követett. Hét gyermeket neveltek fel, ketten kicsi korukban meghaltak.

Egy 1948-ból származó fotó mutatja be a népes családot, amelyen a két szülő, a hét gyerek, az akkor még egyetlen vő és két unoka látható. Azóta a család már szépen kibővült, szinte megszámlálhatatlan unoka, dédunoka született, és már ükunokák is szép számmal.

Öt év után, 1927-ben az őrgróf kinevezi Király Lajost szilvásvárad erdőgondnoknak. A család átköltözik a Szalajka-völgyben álló emeletes épületbe, amely korábban a „Bányagrófság” székhelye volt (itt székelték a térségben működő vasbányák felügyelői), ma pedig Zilahy Aladárról – a kiváló erdész emberről – elnevezett Erdészeti Múzeum épülete. A Királyok 20 éven át lakják az épületet, itt nevelkednek fel a gyerekek, akiknek ezek az évek talán életük legszebb időszakát jelentik.

Szilvásváradon kiteljesedik Király Lajos szakmai pályája, sokoldalú, alkotó tehetsége az erdészet szinte minden területén. Az erdőművelés körében komoly feladatot jelentett a MÁV-termelésekkel (1922) elrontott erdők rendbetétele, felújítása. A MÁV mai szemmel is kiemelkedő műszaki alkotás, a Siklópálya megépítése után nagyarányú kitermeléshez kezd a Bükk-fennsíkon, a szállításokhoz jó lehetőséget nyújtott a fennsíki és az alsó vasúthálózat összekötése. A termeléseket azonban szakszerűtlenül, a felújítás szempontjait figyelmen kívül hagyva végezték el. A Káposztáskert nevű erdőrészben Király bemutatta módszerét az egyetemisták tanulmányútján, ennek lényege a böhönök drasztikus megtrikí-

tása, leközelítése a völgybe. Az előzőleg fellazított talajon a vonszolás során lepergő tömeges makktermésből „gyönyörű újulat keletkezett”. A tanulmányúton vita alakult ki közte és Roth professzor között, aki akkor még azt mondta, hogy itt 500 évig nem lesz erdő. Nagy elégtétel volt Király számára, hogy a felújítás sikeres volt.

A Szalajkába átköltöző család részére a lepusztult emeletes épület kezdetben nem nyújtott megfelelő körülményeket, a sorra születő gyermekek ellátása bizony nagy feladatot jelentett a szülők számára. Az épületet fel kellett újítani, villany nem volt, vizet a patak-ból hordták vederrel, ivóvizet egy távoli forrásból cipeltek. Első legfontosabb feladat az ivóvíz biztosítása volt. Ezt Király úgy oldotta meg, hogy a közeli hegyoldalon a forrásokat befoglalta, összegyűjtötte egy ciszternába, és gravitációval bevezette a házba.

Ezután igen komoly mérnöki feladat volt az áramellátás: Király Lajos megtervezett és megépített egy villanytelepet az épülettel szemben lévő szakadékos völgyben.

A felvételen jól látható az az állvá-

A villanytelep

nyokra épített csatorna, amely a villanytelephez vezette a vizet. A 12 méter magas vascsövön lezúduló víztömeg meghajtott egy turbinát, ez működtette az áramot termelő dinamót. Elmondani egyszerű, de mindezt megszervezni, a 150 m-es csatornát megépíteni, a turbinát egyedileg elkészíttetni, a szabályozás kialakítása és még sok minden más csodálatra méltó munka volt. A műszaki munkákhoz nagy segítséget nyújtott Király Lajos bátyja, Király Endre mérnök-tanár, akivel együtt élték át a szibériai hadifogságot, és akinek nevét 1994 óta a váci Ipari Szakközépiskola viseli. Amikor az épületben a villany kigyúlt, valóságos örömmünnpel volt a családban, és ez minden erőfeszítésért kárpótolt.

Király Lajos nevéhez kapcsolódik az Erdészeti Múzeumban ma is látható szinte művészi alkotás, a Bükk hegység dombormű térképe. Hat hónapig tartó, éjszakába nyúló estéken készítette el egyik barátja segítségével hivatali munkája mellett. A térkép vázát szintvonalak szerint elkészített egymásra ragasztott falemezek alkották, ezeket azután gipszes keverékkel kiegyenlítették.

Király büszkén írja emlékirataiban, hogy mire a nagy mű elkészült, az egész Bükk hegységben nem volt tenyérnyi hely, amelyet ne ismert volna.

Ami a Király nevet ismertté tette erdész körökben, az a bizonyos „Királyféle csúsztató”, amely a mi egyetemi éveinkben (’60-as évek eleje) már szerepelt a Szállítástan jegyzeteiben. A Siklópálya megépítésével megoldották a Bükk-fennsík összekötését a lenti területekkel, azonban a pályától távolabb eső meredek hegyoldalok, völgyek faanyagának lehozatala továbbra is feladat maradt. Korábban alkalmazták fából épített csúszdákat, ezek azonban költségesek voltak, áthelyezésük pedig igen nehézkes, összeállításukhoz sok emberi erőre volt szükség. A Király által kitalált és szabadalmaztatott ún. „hordozható tűzifacsúsztató” acéllemez-ből készült, könnyen összekapcsolható, szétszerelhető, ezáltal gyorsan áthelyezhető szerkezet volt, bevezetése ak-

A tűzifacsúsztató

kor vált sürgetővé, amikor 1938-ban elkezdődtek a bevonulások, munkaerőhiány keletkezett.

Ez a berendezés is és a Király-féle ház felújítása, a felújításnál alkalmazott újszerű megoldások (vízellátás, villanytelep), vagy a dombormű térkép, mindmind sok pénzbe került. Pallavicini őrgróf – a gazda –, aki egyébként mindig megnézte, hova teszi a pénzét, komoly támogatást nyújtott ezekhez a munkákhoz. Király Lajos mindig tisztelettel és

Az őrgróf feleségével és lányával

elismeréssel nyilatkozott az őrgrófról, akinek „igazságszeretete, méltányossága” példakép volt számára. A csúsztatóval kapcsolatban azonban kétségei voltak, de amikor elkészült a kísérleti példány, hozzájárult az üzemi bevetéséhez, sőt Király értékesíthette Erdélybe és Kárpátjára is.

Pallavicini két évet hallgatott a Münchener Egyetem Erdőmérnöki Karán, ezzel magyarázható, hogy volt némi szakismerete az erdészet, különösképpen pedig a vadászat témaköreiben. Így aztán nem volt nehéz dolga Király Lajosnak, hogy meggyőzze urát a Bükk-fennsíkú Óserdő védetté nyilvánításáról. Az ő javaslatukra a Természetvédelmi Tanács 1942-ben kiadta a terület védettségéről szóló határozatot.

A fényképen az őrgróf mellett Erzsébet nevű leánya és felesége Wenckheim Mária látható, aki az akkori Magyarország másik ismert nagybirtokos családjának sarja. A feleség nem volt népszerű az uradalomban, ő képviselte a fegyelmező erőt, és ez bizonyos morózussággal párosult. Parancsokat osztott, számon kért, és gyakran „fejmosást” is alkalmazott. Király nem mindig tett eleget elvárásainak, mert ha szakmailag nem értett egyet vele, ezt nem rejtette véka alá.

Az őrgróf 1914-ben vette meg a szilvásváradit (és nagyvisnyói) 5700 hektáros birtokot eljegyzési ajándékként későbbi felesége részére. Döntéséhez nem kis mértékben járult hozzá erős vadászati szenvedélye, a dél-magyarországi komoly jövedelmet biztosító ura-

dalma mellett szüksége volt egy olyan kiváló vadászterületre, mint a Bükk hegység a gazdag vadvilágával. Király Lajos ugyancsak szenvedélyes vadász volt, és amikor az őrgróf kísérőt kért egyik vadászatához, nagyvisnyói gondnokként – mint a terület legjobb ismerője – maga jelentkezett a feladatra. A vadászat sikeres volt, a gazda – az ő saját szavaival élve – addigi élete legszebb bikáját ejtette el Nagyvisnyó határában.

A Szilvásváradon eltöltött húsz év alatt az időközben kilenctagúra gyarapodott Király családnál nagyon sok rokon, barát, ismerős megfordult. A család szívből jövő vendégszeretete, a gyönyörű vidék, a szépséges erdők, patakok szinte vonzották az embereket, mindig voltak náluk vendégek, a nyári vakációkat pedig egész gyermekesereg töltötte a Szalajkában a Király-gyermekek társaságában.

A család vendégeivel a lórén

A szülők mindent megtettek gyermekeikért. Kirándulások, vonatozás, csónakázás és még sok minden tette emlékeztetővé az itt eltöltött időket. Az apa még medencét is épített a kertben, meleg napokon ebben fürödtek, és alkalmas volt a kert locsolására is.

A borsodnádasdi születésű *Roller Kálmán* diákkorában gyakori vendég volt a Szalajkában, ahol apjával kellemes órákat töltöttek. Visszaemlékezésében így ír szilvásváradit kirándulásairól: „Király Lajos oltotta belém az erdő szeretetét, neki köszönhetem, hogy erdész lettem.” 1956-ban az egyetemistákkal Kanadába megy, ahol megszerzezi az ún. „Soproni divíziót”, a magyar egyetemista csoportot.

A háború megváltoztatta a Király család addigi felhőitlen légkörét, a Szalajka-völgyi házba beköltözött a félelem, sokszor a közeli halál kísértése is megjelent. Azt hihetné az ember, hogy a hegyekkel körülvett, szűk völgyet elkerülik a harcok, ezzel szemben a Király-ház a visszavonuló németek és az

előrenyomuló román egységek közötti ütközőpont volt több napon keresztül.

A németek a Pallavicini-kastélyban rendezték be a főhadiszállást, azzal a feladattal, hogy az oroszokat feltartóztassák. Király azt a parancsot kapta, hogy a siklópályán a Fennsíkon állomásozó német osztag részére a hadianyagot szállítsa, ennek köszönhető, hogy az erdészet mint hadiüzem működhetett, és több száz erdei munkás megmenekült a bevonulattól. A helyzet akkor vált igazán kritikussá, amikor Szalajkában megjelentek az oroszok oldalán harcoló román katonák, akik először a kiszáradt állapotban lévő nagy tóban foglaltak el lövészpostákat, a ház kertjében aknavetőket telepítettek és behatoltak az épületbe. A megérkező orosz tisztekkel együtt mintegy 80 fő fészkelte be magát az emeletes épületbe. A németek ekkor tűz alá vették a házat és környékét, a fatelepen felállított aknavetővel támadták a románokat. Ez a néhány nap volt a család számára talán életük legnehezebb időszak, amikor az ablakokon bevágódó lövedékek, repeszdarabok és felrobbanó aknák állandó életveszélyt jelentettek. Király Lajos kellő higgadsággal kezelte a bonyolult helyzetet, német és Szibériában szerzett orosz nyelvtudásával kapcsolatot tartott mindkét féllel, és tekintélyt szerzett előttük.

Amikor a németek feladták szilvásváradit állásaikat és Ózd irányában visszavonultak, a háborús állapot lecsendesedett, a Király-ház lakói fellélegezhetek. Azokra a szörnyű időkre emlékeztetnek a Horotna végén lévő német „katonasírok” és egy román katona Sziklaforrás közelében fellelhető sírja.

A front elvonulása után Király Lajosra hárult az a nagy feladat, hogy most már az államosított birtokon a termelést beindítsa. Ez nem volt könnyű, mert amikor a németek állásaikat feladták, komoly károkat okoztak utak, hidak felrobbantásával, a kisvasúti pályák, mozdonyok, kocsik tönkretételével. Pár hónap alatt az üzemet rendbe hozták, a fűrészüzemet beindították. A fakitermelés a fogatokkal és kézi eszközökkel szinte azonnal elindult.

Király Lajost 1946-ban a MÁLLERD központi felügyelőjévé nevezik ki, ezzel életének egy újabb korszaka kezdődik újabb feladatokkal, kihívásokkal, és ez az időszak semmivel sem könnyebb a korábbiaknál. '49-ben a Miskolci Erdőgazdasághoz helyezik (akkor éppen Nemzeti Vállalatnak nevezik), ahol osztályvezetőként több ágazat tartozik

hozzá, majd (1952–55) az Erdőgazdasági Építő Vállalat Észak-Magyarországi Főépítésvezetőségét irányítja nyugdíjazásáig. Fő-építésvezetőként hozzá tartozott az akkori Egri Erdőgazdaság nagyon sok beruházása a Mátra és a Nyugat-Bükk területén. Ezek közül csak néhányat említek: szilvásváradai iparvágány, felnémeti iparvágány, vasutak felújítása, melléri út, várbükki út, várbükki épület, recski rakodó, ilonavölgyi út, fényespusztai út és még sok kisebb-nagyobb épület, út beruházása.

A sokoldalú Király Lajos nyugdíjas éveiben is igen aktív volt, fásítási, talajvédelmi, vízgazdálkodási terveket készített, foglalkozott hidrológiai kérdésekkel, dolgozott a mátrafüredi ERTI-nél. Mindezek mellett ekkor írja a szinte irodalmi értékű visszaemlékezéseit, ezeket aztán Király Péter és felesége dolgozta fel, és tette digitális formában is elérhetővé.

1949-ben a Király család Miskolcra költözik, és ezzel véget ér az a varázslatosan szép idő, amelyet a Szalajkavölgyben töltöttek.

Én magam a szülőket nem ismertem, a hét gyermek közül négyet – Bélát, Lászlót, Ilonát és Pétert – személyesen megismertem.

Király Lászlóval (a családi fotón jobb szélén fent) akkor kerültem kapcsolatba, amikor az Egri Erdőgazdaságtól hárman – *Bátor Albertné* és *Zachar Miklós* társaságában – szakmérnöki kurzuson vettünk részt Sopronban (1981–83). Király László akkor az Erdőrendezéstan professzoraként a Számítástechnika c. tantárgyat oktatta nekünk. Nagy tudású ember volt, aki már gyermekkorától tudatosan készült az erdészeti pályára, főleg műszaki, matematikai kérdések foglalkoztatták. Előadásai nem voltak lebilincselőek, viszont sajátos vizsgáztatási módszere emlékezetes marad számunkra. Egyszerre hatan vizsgáztunk, mindenki sorszámot kapott (1-6), és amikor egy-egy kérdést feladott, dobókockával választotta ki a válaszadót.

Nagy öröömre szolgált, hogy a Király család hét gyermeke közül további hármat, Bélát, Ilonát és Pétert személyesen megismerhettem. Ez 2006 tavaszán történt, amikor a Szilvásváradai Erdészet történetéből tartottam vetítéses bemutatót az Erdészet nemrég épült új központjában *Grédics Szilárd* erdészeti vezető segítségével, és a három „Király” eljött az előadásra. Az pedig különös élményt jelentett számomra, hogy a bemutató után velük együtt körutat tettünk az egykori Pallavicini-birtokon, ahol gyermekkorukat élték.

Az Erdészeti Múzeum előtt

A képen láthatók (balról): Király Péter, Király Ilona, Wágner Tibor, Király Béla, Király Béla.

Jó volt látni, hogy amikor egy-egy fánál, nagyobb sziklánál vagy vízesésnél megálltunk, mindig előjött egy-egy kis gyermekkori történetük, emlékük. Az akkor kis fácskák mára már nagyra nőttek, a fiatalosok meglelt erdőkké cseperedtek. Az a vén bükkfa még mindig áll, amelyről elmondták, hogy kis gyermekként gyakran lovagoltak testes gyökerein.

A körutunkra elkísért bennünket *Doros Pista*, gyermekkori barátom (a fotón erdészruhában), akivel nagyon régen ismerjük egymást, együtt kapáltuk a csemetesorokat a Bükk-fennsíki kertekben. Egész szakmai életútját a Szilvásváradai Erdészetnél töltötte, úgy ismerte a területet, mint a tenyerét. Egy cikluson át az OEE alelnöki posztját töltötte be, utolsó éveiben pedig a szalajkai Erdészeti Múzeum vezetője volt. Fájdalom, a közel-múltban ő is eltávozott közülünk.

Doros Pistával a Felső-tónál

A fénykép szereplői balról: Király Ilona, Doros István, Király Péter, Wágner Tibor, Király Béla.

A ma 83. évében jár *Király Béla* (a családi képen bal szélén fent) sokat segített nekem a család történetének feltárásában, állandó telefonkapcsolatban voltam és vagyok vele. Fotókból és videókból álló gazdag gyűjteménnyel rendelkezik családja múltjából egészen napjainkig, és mindezt átadta nekem. Az ő ér-

deklódási köre a gépészet, a Miskolci Egyetem Gépészmérnöki Kara Mechanikai Tanszékének docenseként dolgozott nyugdíjazásáig. Már ifjú gyermekként segédkezett apjának a vízvezeték és a villanytelep üzemeltetésében.

A legfiatalabb testvér *Király Péter* (a családi képen jobb szélén az ülő soron, rövid nadrágban). Ő volt az, aki feleségével együtt oroszlánrészt vállalt apja visszaemlékezéseinek számítógépes feldolgozásában.

Király Ilonával való szilvásváradai találkozás számomra sokat jelentett (a családi képen balról a 2. fent). Magyar nyelven írott versei már három kötetben megjelentek, és már folyamatban vannak újabbak. Megajándékozott a „Mesél a csönd” című első verseskötetével, ebből és a további kötetekből megismertem azt a gazdag érzelmvilágot, amely végigkíséri egész életútját. Kana-dában, távol a hazájától meghatóan szép gondolatokkal emlékezik a szalajkai évekre, a szépséges „álmovilágra”:

„Zöldellő erdők, szilvási bércek,
Mért is vagytok oly messze ide?
S miért is kellett onnan eljőnnünk...?”

Szomorúan írja: „A patak, ház, kert, völgy – mind hiába vár”.

Számomra különösen megrendítő volt, amikor egy későbbi versében a kivándorló soproni egyetemista csoport hajóútjáról írt. 1957. Újév napján szálltak hajóra az angliai Liverpool kikötőjében, és amikor hajó elindult, sírva búcsúztak az „öreg Európától”, a Himnusz énekelték.

Amikor ezeket a sorokat olvastam, egy pillanatra úgy éreztem, én is ott vagyok azon a hajón. Elképzelttem azt a mérhetetlen fájdalmat, amit az európai partok lassú eltávolodása jelentett annak a magyar csoportnak. Bevallom, könnyeimmel küzdöttem.

Itt kell megemlékeznem *Zilaby Aladár* erdőmérnökről – ő már sajnos nincs köztünk –, egy igazi erdészemberről, akiről a szilvásváradai Erdészeti Múzeumot elnevezték, és aki meleg hangú orgánumával gyakran szavaltta Király Ilona szépséges verseit az erdészek rendezvényein.

Wágner Tibor
ny. erdőmérnök

**Hirdessen az
Erdészeti Lapokban!**